

На основу члана 26. Закона о младима („Сл. гласник РС“ 50/2011), члана 32. став 1. тачка 4) Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон и 47/2018) и члана 40. став 1. тачка 4) Статута Општине Димитровград („Сл. лист општине Димитровград“, бр. 6/2016), Скупштина општине Димитровград, на седници одржаној 28.04.2021. године, донела је

ПРОГРАМ УНАПРЕЂЕЊА ПОЛОЖАЈА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТА МЛАДИХ У ОПШТИНИ ДИМИТРОВГРАД У 2021. ГОДИНИ

I ПРЕДМЕТ

Мере и активности које су усмерене на побољшање и унапређење положаја младих у Димитровграду. Категорију младих дефинише Законом о младима.

Одлуком о буџету општине Димитровград за 2021. годину у оквиру Програма 1301 Развој спорта и омладине опредељена су средства у износу од 10.000.000,00 динара намењена спровођењу омладинске политике у општини Димитровград. Програм подршке младима обухвата мере и активности које су усмерене на побољшање и унапређење положаја младих у Димитровграду.

Програмом се утврђују циљеви, намена средстава, начин реализације и праћење реализације Програма. Програм је усклађен са принципима и вредностима које подразумева Национална стратегија за младе.

Програм спроводи Канцеларија за локални економски развој.

Изрази којима се означавају лица у овом Програму односе се подједнако на лица мушког и женског пола без обзира на то у којем су граматичком роду изражени.

II ЦИЉЕВИ

Циљ програма јесте унапређење положаја младих у општини Димитровград и њихово оснаживање за активно учешће у друштву.

Специфични циљеви су:

- Унапређење локалне омладинске политике кроз креирање и усвајање Локалног акционог плана за младе за период од три године (у даљем тексту "ЛАП за младе");
- Активно учешће младих у процесе доношења одлука, нарочито у процес планирања и спровођења омладинске политике;
- Пружање подршке младима за лични и професионални развој кроз активности неформалног образовања – развој паметних вештина за одрживи развој и будућност рада;
- Програм подршке развоју предузетништва младих;
- Уређење простора за младе и унапређење технолошких капацитета и иновационе инфраструктуре;
- Јачање капацитета локалних механизма за спровођење омладинске политике и рад са младима;
- Подршка удружењима грађана и омладинским организацијама за реализацију пројеката који доприносе реализацији омладинске политике;
- Јавност и транспарентност свих процеса везаних за младе;

III НАМЕНА СРЕДСТАВА

1. Израда планских докумената и пројектно техничке документације

- Креирање и усвајање Локалног акционог плана за младе за период од три године

Одговорна и одржива брига о младима започиње креирањем и усвајањем ЛАП-а за младе, који је заснован на локалним специфичностима и потребама младих. Документ ће бити израђен у партнерству свих заинтересованих и одговорних страна, заснован на транспарентном и партиципативном приступу. Приликом израде ЛАП-а за младе општинско веће ће формирати Радну групу у чији рад ће поред представника институција, установа и предузећа, бити укључени млади, као и представници цивилног сектора који се баве омладинским радом.

Кроз сам процес израде ЛАП-а за младе биће организовано неколико **истраживања и стручних консултација које ће обавити омладинске организације/омладински радници/е**, а које ће дати одговор о специфичним потребама младих у Димитровграду, ефикасном начину комуникације са младима, положају вишеструко маргинализованих група, одрживим начинима за успостављање пуне запослености младих девојака и мушкараца, укључивању младих са села. **Стручне услуге омладинских организација - радника/а биће успостављене и током периода креирања локалног буџета, током јавних расправа и других активности, како би се осигурало активно учешће младих из урбаних и руралних области општине Димитровград.**

ЛАП за младе биће усклађен са националним законодавством, Националном стратегијом за младе за период од 2018. до 2025. године, националним акционим плановима из области запошљавања, здравља, образовања и др, као и са документима локалних јавних политика. ЛАП за младе у општини Димитровград допринеће остварењу одређених циљева одрживог развоја које препоручује Агенда 2030.

Нацрт ЛАП за младе ће након одржане јавне расправе бити усвојен од стране Скупштине општине Димитровград. Примена започиње у 2022. години.

У оквиру ових активности радиће се на јачању капацитета локалних механизма који се баве младима, Савет за младе и Канцеларија за младе.

Припрема пројектно – техничке документације за адаптацију простора и уређење Омладинског клуба – простора за младе који је заснован на потребама и предлозима младих. Ове активности обухватају почетне активности на припреми пројектно - техничке документације за уређење простора за Омладински клуб и унапређење иновационе инфраструктуре намењене младима.

У току 2021. години у директној сарадњи са младима биће припремљена **пројектно - техничка документација за адаптацију простора и уређење Омладинског клуба – простора за младе који је заснован на потребама и предлозима младих.** Омладински клуб је део механизма за реализацију локалне бриге за младе, који омогућава свакодневни и директан контакт са младима на начин који може да задовољи њихове потребе, пружа им прилику да буду креативни и да сами осмишљавају, креирају и реализују програме у складу са њиховим интересовањима. Омладински клуб пружаће потребне ресурсе свима који су млади, али и свим организацијама и групама које раде са младима (простор, опрема, информације, обуке итд.). Предвиђени простор за адаптацију је у власништву Општине Димитровград и налази се у оквиру Спортског центра "Парк".

Активности на унапређењу иновационе инфраструктуре за младе - за потребе конкурисања на Јавним позивима и конкурсима донатора биће извршено прикупљање пројектно – техничке документације, предмер и предрачун радова, као и израда пројекта. Уколико средства буду одобрена од стране донатора, општина Димитровград ће суфинансирати одређени део активности на реализацији пројекта. Предвиђени простор за адаптацију и уређење је први спрат зграде на адреси Балканска 124, Димитровград и у власништву је општине Димитровград.

За ове активности опредељено је 1.000.000,00 (милион) динара.

2. Активно учешће младих у процесу доношења одлука

Пројекат за одговорну власт Америчке агенције за међународни развој (USAID) и општина Димитровград ће у сарадњи са Основном школом "Христо Ботев" и Средњом школом "Свети Кирило и Методије" омогућити младима узраста од 14 до 20 година да учествују у планирању буџета општине.

Укључивање младих у процес консултација о буџету требало је да буде реализовано крајем 2020. године, а финансијски спроведено у 2021. години, али су због ванредног стања на територији општине, све активности одложене за 2021. годину и повољније епидемиолошке услове. Ученицима и ученицама ће бити презентовани начини активног учешћа у процесу доношења одлука и пружена прилика да сами дефинишу пројекте и промене које желе да виде у свом окружењу, школи, провођењу слободног времена између часова итд. Ученици ће истраживати, сарађивати и израдити неколико предлога пројеката за које ће сви учесници школе гласати и на тај начин изабрати оне које сматрају најнеопходнијим за реализацију. Изабрани пројекти, један у основној школи и један у средњој школи, биће финансирани у максималном износу од по 400.000,00 дин. Ученици и ученице учествоваће и у реализацији пројекта.

Кроз овај процес идентификују се потребе и приоритети младих, од којих ће по један пројекат бити одмах реализован, а остали ће служити као смернице за спровођење омладинске политике. Млади ван школског система ће током целе 2021. године кроз успостављање континуираног дијалога, јавне консултације, анкете, упитнике, фокус групе и друге начине бити укључени у процес одлучивања, креирања Програма за младе, дефинисање приоритета итд.

Укупан износ опредељен за ове активности износи 800.000,00 (осам стотина хиљада) динара.

3. Паметне вештине за одрживи развој и будућност рада - Пружање подршке младима за лични и професионални развој обухватиће обуке, радионице, информативне кампање, едукације, омладински рад са циљем:

- Повећања броја младих (укључујући и младе људе са инвалидитетом) који имају релевантне вештине, укључујући техничке и стручне вештине за достојанствене послове, иновативне, дигиталне и предузетничке подухвате;
- Промоција развојно оријентисаних послова, који обухватају продуктивне активности, предузетништво, креативност и иновативност;
- Укључивање младих у остваривање Циљева одрживог развоја – Агенда 2030 – Омладински партнерски форум који заједно ради на изградњи боље будућности за све;

Ове активности обухватају:

3.1. "Ти се питаш" - едукативно – информативне радионице на тему права младих и њиховог активног учешћа у одлучивању;

3.2. "Пронађи себе" – сет презентација и предавања (младих) експерата и експерткиња из Србије који :

- информишу младе о развојно оријентисаним, иновативним бизнисима и занимањима;
- на бази сопственог, практичног искуства пружају младима пословне моделе и конкретне смернице за професионално усавршавање, почетак предузетничког подухвата или унапређење пословање у разним областима (дигиталне технологије, угоститељство и туризам, пољопривреда и конкурентна привреда, креативне индустрије, иновациона делатност итд..)
- мотивишу младе на иновативност, активизам, здраве животне стилове и навике.

3.3. Пружање подршке активизму младих, волонтерском омладинском раду и акцијама неформалних омладинских група у области заштите животне средине и промоције активизма младих;

3.4. Каријерно саветовање и вођење за све младе из Димитровграда – у сарадњи са Удружењем "Освежење" и канцеларијом "Job info centrom" из Пирота током 2021. године ученицима/цама завршног разреда основне школе, свих разреда средње школе, студентима/кињама и нарочито младим девојкама и мушкарцима у NEET категорији биће пружене следеће услуге:

- Процес каријерног информисања и саветовања кроз индивидуалне и групне сесије;

- Информисање младих о могућностима које им се пружају у каријери, понуди образовања, потребама послодаваца за одређеним образовним профилима и упознавања света рада кроз реалне сусрете и иновативне методе рада;
- Пружање подршке младима за излазак на тржиште рада.
- Пружање једнаких шанси младим девојкама и мушкарцима да уче, образују се и раде.

Напомена: Услуге каријерног вођења и саветовања обавља поменуто удружење са сертификованим каријерним саветницима, а на основу њихове иницијативе и предложене сарадње да бесплатно спроведу каријерно саветовање и рад са младима у Димитровграду, с обзиром да својим радом обухватају цео Пиротски округ.

3.5. Вођење кампање за активно укључивање младих, комуникација са младима путем месечног Newsletter-а и друштвених мрежа. У остваривању ових активности учествоваће све заинтересоване стране.

3.6. Унапређење предузетничких знања и вештина младих неопходних за започињање сопственог бизниса или за унапређење пословања кроз едукације, обуке и ангажовање ментора специјализованих за предметне области.

За ове активности опредељено је 1.200.000,00 (милион и две стотитне хиљада) динара.

4. Подстицаји за пројекте унапређења положаја и квалитета живота младих - Конкурс за намењен удружењима грађана и омладинским организацијама;

Средства у износу од 2.000.000,00 (два милиона) динара намењена су суфинансирању пројеката од значаја за унапређење положаја и побољшања квалитета живота младих у општини Димитровград, а које спроводе организације цивилног друштва.

Конкурсом ће бити предвиђени подстицаји за пројекте који доприносе спровођењу омладинске политике и решавању специфичних проблема који су дефинисани на основу Извештаја о истраженим потребама младих у Димитровграду:

- укључивање и подстицање младих да активно учествују у процесима одлучивања и доношења одлука;
- унапређење услова за лични и професионални развој младих;
- подстицање младих за активно и квалитетно провођење слободног времена, неговање здравих и безбедних стилова живота, као и за задовољавање потреба младих у области културе;
- унапређење и подршка развоју ученичких компанија и активности ђачких парламената;
- подстицање волонтеризма и грађанског активизма код младих;
- подстицање на удруживање и едукације о управљању пројектним циклусом;
- успостављање активне комуникације са младима и подстицање међусобне размене информација међу младима;
- укључивање младих са села и младих из маргинализованих група у друштвене активности;
- и други циљеви дефинисани Националном стратегијом за младе у Р. Србији за период од 2018. до 2025. године.

Финансијска средства додељују се путем Јавног конкурса, који расписује Председник општине Димитровград. Техничку подршку реализацији програма и конкурса врши Канцеларија за локални економски развој и пројектно планирање.

Право на коришћење средстава имају омладинска удружења, удружења за младе, удружења грађана која у статуту имају дефинисане циљеве за рад са младима, а која су формално регистрована у Републици Србији, у складу са важећим законским прописима и Правилником о критеријумима и поступку доделе средстава из буџета општине Димитровград за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења.

Максимални износ средстава који може бити додељен по пројекту је 700.000,00 динара. Детаљне информације о конкурсима, критеријумима, начину бодовања и додели средстава, као и о начин извештавања вршиће се у складу са важећим

Конкурсна комисија: Предлоге пројеката разматраће комисија за вредновање програма према утврђеним критеријумима и приоритетима. Комисија треба да броји непаран број чланова/ца, а две трећине комисије су из категорије младих. Председник општине или општинско веће доноси одлуку о формирању конкурсне комисије на основу јавног позива за предлагање чланова конкурсне комисије. * Удружења чији чланови учествују у раду конкурсне комисије а вредновање програма и пројеката не могу конкурисати за средства која се додељују тим позивом како би се спречио потенцијални сукоб интереса.

Укупна опредељена средства: 2.000.000,00 (два милиона) динара

5. Програм подршке развоју предузетништва младих – субвенције и активности за подршку младима при покретању бизниса, социјалног и иновативног предузетништва или за унапређење пословања у првим годинама постојања.

У оквиру предвиђених средстава од 5.000.000 (седам милиона) динара планира се за доделу бесповратних средстава ради пружања подршке развоју и унапређењу предузетништва младих.

Специфични циљеви ове активности су:

- подршка предузетништву младих;
- подршка почетницима за отпочињање самосталног пословања;
- подстицање запошљавања;

Финансијска средства биће додељивана путем **Јавног позива**, који расписује Председник општине Димитровград. Пре расписивања јавног позива на основу извршених анализа биће сачињени услови и Упутство за учешће у програму. За потребе припреме, реализације и евалуације програма биће формирана стручна комисија која ће у сарадњи са КЛЕР спроводити поступак који се састоји из три фазе:

1. фаза обухвата **Позив за подношење пријава и концепта пословне идеје** који ће бити спроведен према **Упутству за учешће у програму**.

2. фаза обухвата обавезну **едукацију** састављену од неколико целина: покретање и вођење пословања, израда бизнис плана, правна помоћ, саветовање око регистрације, пореза и доприноса. Након завршене едукације учесници ће имати задатак да израде бизнис план за своју пословну идеју и заједно са ментором потврде оправданост пословне идеје или да је мало модификују. Промена пословне идеје није дозвољена.

Финалним бизнис планом учесници/це могу да конкуришу за доделу бесповратних средстава за рани развој или за унапређење пословања и предузетништва.

3. фаза обухвата отварање **Јавног позива за доделу бесповратних средстава за рани развој и унапређење пословања и предузетништва младих**.

Бесповратна средства биће додељивана младима у две категорије:

- **Почетак пословања и рани развој**
- **Унапређење пословања;**

Право конкурисања за средства одређена Позивом и њихова намена биће детаљно представљене у Упутству за учешће у програму и у самом Јавном позиву.

IV

Програм објавити у “Сл. листу општине Димитровград”.

Образложење:

Правни основ за доношење овог програма постоји у члану 32. став 1. тачка 4) Закона о локалној самоуправи (“Сл. гласник РС”, бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон и 47/2018) где се наводи да скупштини општине доноси програм развоја општине и појединих делатности и члану 40. став 1. тачка 4) Статута Општине Димитровград (“Сл. лист општине Димитровград”, бр. 6/2016) којим је прописано да Скупштина општине планске документе јавних политика.

Чланом 26. Закона о младима („Сл. гласник РС“ 50/2011) прописано је следеће:

Финансирање потреба и интереса младих у јединици локалне самоуправе врши се у складу са интересима и потребама јединице локалне самоуправе и њеним економским могућностима, и то за:

- 1) подстицање младих да активно учествују у друштвеним токовима кроз афирмацију и подршку омладинским активностима, омладинском раду и неформалном образовању на територији јединице локалне самоуправе;
- 2) подстицање удружења младих, удружења за младе и савеза да учествују у спровођењу омладинске политике, укључујући изградњу капацитета удружења младих, на територији локалне самоуправе;
- 3) оснивање и рад канцеларије за младе, клубова за младе, омладинских центара и др.;
- 4) активности установа преко којих се остварује јавни интерес у областима омладинског сектора, а које су основане од стране локалне самоуправе;
- 5) обезбеђивање услова за учешће младих у изради и спровођењу локалног акционог плана за младе;
- 6) стварање услова за активно и квалитетно провођење слободног времена младих, бављење спортом, неговање здравих и безбедних стилова живота, спровођење волонтерских активности, организацију обука, семинара и манифестација од значаја за запошљавање и усавршавање младих, као и за потребе младих у области културе;
- 7) подршку активностима и пројектима којима се подстиче одрживи развој и заштита животног окружења.

За остваривање потреба и интереса младих из става 1. овог члана средства се обезбеђују у буџету јединице локалне самоуправе.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе ближе уређује услове и начин доделе средстава из буџета јединице локалне самоуправе, односно одобрења пројеката за задовољавање потреба младих на територији јединице локалне самоуправе и начин јавног објављивања података о предложеним програмима и пројектима за финансирање, одобреним програмима и пројектима и реализацији одобрених програма и пројеката.

Програм за унапређење положаја младих у општини Димитровград за 2021. годину је припремљен на основу Извештаја анкете о потребама и положају младих у Димитровграду, коју је спровео Савет за младе током октобра 2020. године, на основу састанака и консултација са удружењима грађана и заинтересованим младима из Димитровграда, на основу приоритетних циљева Националне стратегије за младе и свих смерница које препоручују омладинске организације које се баве омладинским радом.

Број: 06-67/2021-17/6-18
У Димитровграду, 28.04.2021. године.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ДИМИТРОВГРАД

ПРЕДСЕДНИК,
Зоран Ђуров

Zoran Djurovic

